

RECENZIJJE.

Csaba dr. Margareta: Njezino proljeće, prema originalu priredila naklada »Spes«, predgovor dr. Tih. Totha; II. izdanje, Zagreb 1940., 8° str. 162; cijena broš. 16, uvez. 26 dinara.

Sa zadovoljstvom bilježimo, da je ova knjiga, kako u predgovoru k 2. izdanju ističe dr. V. Wagner, rekordnim uspjehom osvojila našu žensku mladež. Znak, da je pisateljica pogodila pravi način kako se prilazi k mladoj duši u inače delikatnim pitanjima, o kojima ona u svojim knjigama raspravlja. I u drugom izdanju neka ova knjiga korisno zaokuplja misao i zanosi dušu onih, na kojima počiva sva nada i budućnost naroda.

Dvije su primjedbe, držim, ovdje na mjestu. Ako se ne varam, prvo je izdanje nosilo imena priređivača (ili prevađača), što kod ovoga drugoga izdanja nije slučaj. Mišljenja sam da za svaki javni rad treba znati tko ga obavlja i tko za nj nosi odgovornost. Izostavljanje imena nikada nije simpatično. Ako su imena priređivača bila kod prvoga izdanja, trebalo je da ostanu i kod drugoga. Onda bi njih mogli i zapitati: radi čega izdavači šalju na recenziju knjige koje izdaju i priređuju? Jamačno ne zato, da čuju samo pohvale o njima, radi reklame, nego da čuju i ono, što možda ocjenjivači na knjizi smatraju manje zgodnim i prikladnim u našim prilikama ili na djelu uopće, pa da se prema tome ravnaju. Ako je to svrha recenzije ili ocjene jednoga djela što ulazi u javnost, — a bit će da je tako, — onda nije opravdan postupak naklade »Spes«, da je bez ikakova obzira prešla preko, svakako dobronamjernih, opazaka g. B. Strižića, D. I. recenzenta ove knjige u prvom izdanju (vidi: Bogoslovska Smotra br. 4/1939. str. 317). Njegove su opaske mogli priređivači II. izdanja uvažiti ne samo bez uštrba po značaj i vrijednost djela, nego i bez svoga velikoga truda. To bi bila najljepša zahvala njemu za ljubav kojom je knjigu popratio u našoj javnosti, a ujedno i dokaz, da mlađi cijene znanje, iskustvo i sposobnost starijih. Ako protivan postupak kudimo kod drugih, u svojim bi ga redivima trebali provoditi.

A. Z.

Ušeničnik dr. Fr.: Pastoralno bogoslovje, tretja popravljena izdaja, Ljubljana 1940, 8°, str. XVI+667, Jugoslovenska knjigarna; cena 180 dinara.

Treće izdanje Pastoralnog bogoslovlja prof. Fr. Ušeničnika pozdravit će radosno ne samo stručni bogoslovski krugovi, nego u prvom redu pastoralno svećenstvo. Nije u toj knjizi na visini samo sadržaj i forma: ono što joj po treći put otvara vrata svećeničkih domova, to je duh što struji s njezinih stranica, autoritet za kojim stoji zrelo iskustvo dugogodišnjega profesora, uvijek u dodiru s klerom iz pastve. Otud

uporabivost knjige u svrhe koje traži pastoralno svećenstvo i za potrebe koje mu se svakodnevno nadaju.

»Pastoralno bogoslovje« obuhvata 3 knjige: prva predstavlja i opisuje osobu dušobrižnika; druga govori o njemu kao svećeniku u I. dijelu, a kao djelitelju sakramenata u II. dijelu; treća raspravlja o dužnostima dušobrižnika kao voditelja kršćanske općine (kolektivno, individualno, župska pisarna).

Obilan materijal u vrlo preglednom trostrukom tisku, podan pregledno i izrađen do u tančine zadovoljava i najkritičnije oko. Ne moram napose ni spominjati, da su potrebne crkvene odredbe navedene posvuda. Ne ulazeći u pojedinosti, za koje treba imati na umu da ih je autor izradio prema svome kraju i specifičnim osebinama svoga roda, mogu ovo djelo najtoplije preporučiti.

Prof. A. Z.

1. **Sergije V. Stejn: Moj put k Bogu**, vjerske uspomene, Zagreb 1940, naklada »Istina«, 8°, str. 106, cijena . . .

2. **Sergije V. Stejn: Petar Čaadajev**, ruski ideolog katolicizma (1794—1865), Zagreb 1940, naklada časopisa »Ćirilo-metodski vjesnik« 8°, str. 40, cijena din 9.—.

1. — Hrvatskoj je javnosti već dobro poznato pero profesora Vladimira Šejna, ruskoga konvertite koji živi i djeluje u Dubrovniku. Oni ma koji su s interesom pratili njegove izvještaje, rasprave i biografije znamenitih ruskih ličnosti u razvoju njihova duhovnoga života, dvostruko će drago biti pratiti razvoj samoga profesora Šejna na putu koji je njega doveo u katoličku Crkvu. Iako mi katolici živimo u uvjerenju, da je čitav život ljudski u ovome svijetu satkan od malih i velikih čudesa* što se danomice zbivaju na pojedincima i na narodima, opet s posebnim zadovoljstvom duše slušamo tu veliku istinu kad ona izlazi iz ustiju nekoga, tko je uz teške borbe vlastite duše, uz probijanje kroz tminu i oblake, uz svladavanje stotinu poteškoća, konačno došao do živa uvjerenja: kako Božja ruka vodi čovjeka koji Njega iskreno traži. Ta se istina nalazi, doduše, u službenoj nauci katoličke Crkve (»facienti quod est in se, Deus non denegat gratiam«), ali hiljade i hiljade pripadnika katoličke Crkve žive, a da ne proživljavaju te prevažne istine. I da ovim djelom, koje iznosi vjerne uspomene jednoga čovjeka s puta do Božjega krila, autor ništa drugo ne poluči nego da svakome čitaču dozove u svojest ovu istinu, djelo bi zavrijedilo da ga najtoplije pozdravimo. Ali ono iznosi u nenametljivom tonu još mnogo važnih istina, pogleda i konstatacija stečenih na životnoj zbilji, tako da ga nitko ne će odložiti bez vidjiva zadovoljstva i duševne okrepe. Pra teći strujanje Božje milosti po životnoj stazi vjernoga Božjega raba Vladimira, svatko će i svoju vlastitu dušu približiti onim istinama, koje se u djelu ističu i onim stazama, koje k Božjem krilu dovode. A veće zahvale ni pred Bogom ni pred ljudima, ne traži ni autor.

Knjiga je ukrašena brojnim slikama lica, gradova i pejzaža iz Rusije starijega vremena, koje skladno pristaju k sadržaju knjige. Neka piscu knjige bude blagi Gospodar naših života darežljiv u milosti, da njegovo djelovanje u luci spasa bude trajno, obilato i korisno po napredak katolicizma u hrvatskom narodu.

2. — Naša će javnost biti veoma zahvalna autoru knjižice koja nam iznosi život Petra Čaadajeva i njegovo misli o katolicizmu. Svi su preteče u borbi za duhovni preporod Rusije od reda simpatični katoličkom svijetu, ali oni koji su u tom svome nastojanju već za života morali trpjeti progonstvo, poniženja i okrutnost carističke ruske tiranije, stoje pred nama i našim potomcima kao pravi heroji duha. Njihov nam život, borbe i misli pružaju ne samo jedno snažno oružje u suvremenom kreševu s neprijateljima katolicizma, nego nam jednako svijetle kao žive baklje što bacaju svoje svijetlo, žar i toplinu na nas. Kad još naglasimo, da je o tim pojedincima razmjerno malo pisano kod nas, dužni smo prof. Štejnu posebnu zahvalu na trudu, koji on ulaže u ovaj posao.

Prof. A. Z.

Seksualni problemi, Zagreb 1939. Izdanje kolekcije »Istina i život«. Ovo je druga knjiga u prijevodnoj kolekciji »Istina i život«. Cij. 35.— dinara.

Danas izlazi mnogo knjiga, brošura, rasprava, članaka, koji govore o t. zv. seksualnom problemu. Znak vremena! Moderno je čovječanstvo upravo oboljelo dajući spolnosti onaj smjer i zadaću, čega spolnost po svojoj svrsi i naravi nema. I u natpisu u spomenutoj knjizi hoće se dati zaokružen pogled na čovječju spolnost. Time, što su stvar obrađivali mnogi stručnjaci, dobila je ona na svojoj stručnosti. Ali bi dublje i jedinstvenije djelovala na čitače, kad bi sva poglavlja bio obradio jedan pisac, ali kova jednog Tristana de Athayde-a ili jednog Petra Wust-a. ili da je svu građu dobio jedan u ruke i dao joj svoj stil. Držim, da će sve knjige, i najbolje, koje raspravljaju o spolnosti, malo koristiti općenitosti, ako se čovječanstvo odlučno ne povrti na stazu kršćanskog poimanja o životu uopće i napose o gospodovanju volje nad svim osjetnim nagonima i težnjama. A tu se hoće mrtvenja, sustine et abstine, i nada sve upotrebljavanja nesamo naravnih nego i nadnaravnih sredstava. Sama naravna nikako ne dostaju.

A sad da koju kažem o »Seksualnim problemima«. Toj bi se knjizi mogao dati i drugi, bolji natpis, naime: metafizika spolnosti. Osvrnut ću se gotovo na sva poglavlja. U predgovoru k francuskom izdanju ima citat Klementa Aleksandrijskog, za koga veli, da je crkveni otac i svetac. Istina on je velik um i čovjek, ali ga Crkva nije nikad uvrstila među svoje Svete, a prema tome nije ni crkveni otac. André Berge lijepo prikazuje pedopsihologiju duševno spolnog razvijanja. Ali nikako nije smio navesti »smiono« postupanje engl. pedagoga A. S. Neila, kome da je uspjelo odučiti svoje učenike od »loše navike«, naime samobluda, što im je to dopustio i bez ograničenja. I taj »smiono« postupak zove Berge »općenito izvrstan, pretpostavivši, da se on nije prevario precjenjujući svoj uspjeh« (9). Bez obzira na uspjeh, takav je postupak čudoredno zao, i to u sebi zao, pa ga se ima najodlučnije i najoštrije osuditi.

Xavier de Lignac govoreći o odnosu između seksualnog života i ličnosti duhovito se ali i opasno igra riječima i slikama: na pr. »Kršč. je moral paradoksalan; a buržujski je samo apsurdan« (23). Kako da to razumije pravo obična, prosječno obrazovana publika! A onda postavlja